

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

12. juli 2018

Forordningsforslag om program for det indre marked under EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 – KOM(2018)441

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har som en del af sit forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027 fremsat et forslag til et program for det indre marked for budgetperioden 2021-2027. Der foreslås afsat 3,6 mia. euro i budgetperioden til programmet.

Der er tale om et nyt program, der samler en række selvstændige indsatser i den indeværende MFF under ét. Formålet med programmet er at støtte udformningen, gennemførelsen og håndhævelsen af den EU-lovgivning, der understøtter det indre markeds funktion. Specifikt indeholder programmet målsætninger vedr. øget konkurrenceevne for små og mellemstore virksomheder, velfungerende standardisering, et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og et højt sundhedsniveau i hele fødevarerækeden. Dertil er det en generel målsætning i programmet at tilvejebringe statistikker af høj kvalitet i Europa, hvilket ikke er begrænset til det indre marked, men handler om alle EU-politikområder.

Det indre marked er helt centralt for EU's og Danmarks vækst og konkurrenceevne. Regeringen støtter derfor, at der i den kommende MFF oprettes et program, der skal sikre et effektivt og velfungerende indre marked, inden for rammerne af regeringens generelle holdning til MFF'en om, at det samlede udgiftsniveau ikke skal overstige 1,00 pct. af EU27's BNI.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 7. juni 2018 fremsat forslag til forordning om oprettelse af programmet for det indre marked, virksomheders konkurrenceevne, herunder små og mellemstore virksomheders, og europæiske statistikker og om ophævelse af forordning (EU) nr. 9/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, (EU) nr. 258/2014, (EU) nr. 652/2014 og

(EU) 2017/826 (indre markedsprogrammet). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 14. juni 2018.

Programmet er en sektorretsakt under Kommissionens forslag til EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027, som blev offentliggjort den 2. maj 2018. Et af principperne for den kommende MFF er at skabe et mere strømlinet og gennemsigtigt budget. Det viser sig bl.a. ved, at en række finansieringselementer, som tidligere har haft selvstændige programmer under MFF'en, er sammenlagt i fælles programmer. Indre markedsprogrammet er derfor et nyt program, som består af en række tidligere selvstændige programmer målrettet bl.a. små og mellemstore virksomheder (SMV'er), forbrugerbeskyttelse, sundhed for dyr og planter samt statistik. Programmet er en del af kapitlet "Det indre marked og det digitale område" under MFF'en, som bl.a. også omhandler det europæiske forsknings- og innovationsbudget (Horizon) og et nyt program for det digitale Europa.

Forslaget er fremsat med hjemmel i følgende artikler i TEUF: artikel 114 om det indre markeds funktion; artikel 43, stk. 2 og artikel 168, stk. 4, litra b) om veterinær- og plantesundhedsforanstaltninger; artikel 173 om fremme af et klima, der er gunstigt for udvikling af virksomheder, navnlig SMV'er; artikel 338 om statistikker for Unionens politikker. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Programmet har til formål at støtte udformningen, gennemførelsen og håndhævelsen af den EU-lovgivning, der understøtter det indre markeds funktion.

I programmet nævnes en række forskellige indsatser, som skal understøttes for at forbedre det indre markeds funktion. Det drejer sig om indsatser vedr. det indre marked for varer og tjenesteydelser, offentligt udbud, markeds- overvågning, selskabsret, aftaleret og ansvar uden for kontraktforhold, hvidvaskning af penge, fri bevægelighed for kapital, finansielle tjenesteydelser samt konkurrence, herunder udvikling af styringsværktøjer. Dertil fremhæves der inden for fem områder specifikke målsætninger mere detaljeret, som uddybes nedenfor.

SMV'er

Programmet fremhæver det som et specifikt mål at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne med særligt fokus på SMV'er. Fokus er på at støtte SMV'ers adgang til markeder, et gunstigt erhvervsklima, sektorerens konkurrenceevne, modernisering af industrien og fremme af iværksætterier.

En stor del af de elementer, som under den tidligere MFF har været en del af det finansielle program for SMV'er fra 2014-2021 (COSME-programmet), bliver nu en del af indre markedsprogrammet. Det drejer sig om aktiviteter vedrørende bl.a. Enterprise Europe-netværket, mentorordninger for unge iværksættere samt klyngeindsatser. De finansielle instrumenter til at hjælpe SMV'er for perioden 2021-2027 er dog ikke en del af indre markedsprogrammet. De er derimod lagt ind under et SMV-vindue i InvestEU-fonden,¹ som har til formål at samle alle centralt forvaltede finansielle elementer på EU-plan.

Standardisering

Et særskilt mål for programmet er desuden at sikre et velfungerende indre marked gennem standardiseringsprocesser. Det skal dels ske ved at finansiere europæisk standardisering og interesserede parter deltage i udarbejdelse af europæiske standarder. Dels ved at støtte udviklingen af høje internationale standarder regnskabsaflæggelse og revision med henblik på at fremme innovation og udvikling af bedste praksis inden for virksomhedsrapportering.

Fremme af forbrugernes interesser

Det tredje specifikke mål handler om at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse og produktsikkerhed. Her videreføres en række aktiviteter fra det tidligere finansielle program om forbrugerbeskyttelse. Det drejer sig bl.a. om oplysningsarbejde over for forbrugere, virksomheder og myndigheder, støtte til forbrugerorganisationer samt støtte til myndighedsnetværk.

Der er desuden særligt fokus på forbrugerbeskyttelse på området for finansielle tjenesteydelser i form af inddragelse af forbrugere i politikudformningen på området, støtte til NGO'er mv.

Fødevarekæden

Det fjerde specifikke mål er at bidrage til et højt sundhedsniveau for mennesker, dyr og planter i hele fødevarekæden og på beslægtede områder. Kommissionen fremhæver, at et højt sundhedsbeskyttelsesniveau i hele fødevarekæden er en vigtig forudsætning for et velfungerende samfund, herunder et effektivt indre marked. Programmets initiativer på området skal bl.a. overvåge, forebygge og udrydde sygdomme og skadegørere, støtte forbedring af dyrevelfærd samt støtte en bæredygtig fødevareproduktion og et bæredygtigt forbrug.

¹ Forslag til forordning om oprettelse af InvestEU-programmet, KOM (2018) 439.

Statistik

Endelig indeholder programmet mål vedrørende produktionen af europæisk statistik, som har til formål at tilvejebringe sammenlignelige og pålidelige statistikker af høj kvalitet, der understøtter EU's politikker og dermed sigter bredere end det indre marked. Europæiske statistikker skal desuden hjælpe beslutningstagere, virksomheder, forskere, borgere og medier med at træffe informerede beslutninger og deltage aktivt i den demokratiske proces.

Mere specifikt er målet med programmet at udarbejde og formidle statistikker på en rettidig, upartisk og omkostningseffektiv måde gennem styrkede partnerskaber inden for det europæiske statistiske system og med alle relevante eksterne parter. Dette skal bl.a. ske ved at intensivere udnyttelsen af nye digitale datakilder, dataanalyse samt anvendelse af de nyeste digitale teknologier.

Finansiering

Der afsættes igennem budgetperioden 3.630 mio. euro (i 2018-priser) til programmet. I forslaget nævnes vejledende beløb i løbende priser for finansieringen af de specifikke områder ift. SMV'er (1.000 mio. euro), forbrugerbeskyttelse (188 mio. euro), fødevarekæden (1.680 mio. euro) og statistik (552 mio. euro).

Programmet gennemføres med henvisning til finansforordningens bestemmelser. En undtagelse herfra vedrører dog dyrevelfærd og veterinære og plantesundhedsmæssige hasteforanstaltninger, hvor programmet gennemføres af forvaltningsorganer, og hvor der afviges fra princippet om ikke at udbetale tilskud med tilbagevirkningskraft. Programmet vil blive gennemført ved hjælp af EU-budgettets mest almindeligt anvendte udgiftsmekanismer i form af offentligt udbud og tilskud.

Tredjelandes deltagelse

Programmet er åbent for tredjelande, herunder EØS-lande, kandidatlande og lande omfattet af den europæiske naboskabspolitik, under visse betingelser, bl.a. vedr. medfinansiering.

Delegerede beføjelser og udvalgsprocedure

Kommissionen tillægges med forslaget beføjelser til at vedtage delegerede retsakter for at ændre forslagets bilag III (Liste over dyresygdomme og zoonoser) samt forslagets bilag IV (Indikatorer til overvågning af programmets opfyldelse af målsætningerne). Rådet eller Europa-Parlamentet kan tilbagekalde delegeringen eller gøre indsigelse mod den delegerede retsakt.

Kommissionen bistås desuden af den Stående komité for fødevarekæden og dyresundhed (SCOPAFF). SCOPAFF afgiver udtalelser om tekniske retsakter som Kommissionen fremsætter inden for alle politikområderne under

fødevarekæden, herunder fødevarer- og fodersikkerhed, dyresundhed, plantesundhed og dyrevelfærd. Udvalgsmedlemmerne i SCOPAFF er nationale eksperter, der repræsenterer medlemsstaterne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art 294) medlovgiver. Sagen behandles i udvalget for Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). Der foreligger endnu ingen udtalelse om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen fremhæver, at det er nødvendigt med handling på EU-plan for at sikre en sammenhængende udvikling af det indre marked, ikke-diskrimination, forbrugerbeskyttelse, effektiv konkurrence, udvikling af medlemsstaternes kapaciteter og af medlemsstaternes samarbejde på området. Desuden bemærker Kommissionen, at der allerede var et anerkendt behov for EU-intervention under de foregående programmer, som samles under det nye Indre Markeds-program.

Regeringen er enig i, at programmets formål om at støtte og forbedre det indre markeds funktion ikke kan opnås uden handling på EU-plan. Det er derfor regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forordningen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forordningen vil medføre statsfinansielle konsekvenser, idet der i alt foreslås afsat 3,630 mia. euro (i 2018-priser) under MFF'en for perioden 2021-2027. Forudsat en dansk finansieringsandel på 2 pct., vil den danske finansieringsandel udgøre ca. 73 mio. euro nuværende forslag til indre markedsprogrammet. Det samlede udgiftsniveau forhandles særskilt som led i forhandlingerne om næste MFF. De nærmere specifikke konsekvenser vil afhænge af den endelige aftale for MFF'en.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er vurderingen, at forslaget vil have gavnlige samfundsøkonomiske konsekvenser i form af et velfungerende indre marked med fokus på efterlevelse af reglerne til gavn for vækst og beskæftigelse i Europa. I forlængelse heraf forventes forslaget også at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der forventes også positive erhvervsøkonomiske konsekvenser af initiativerne til at understøtte SMV'er, eksempelvis i form af bedre markedsadgang og fokus på iværksætterier. Endelig er det vurderingen, at forslaget kan medføre administrative lettelser for erhvervslivet. Det foreslåede program vil potentielt kunne medføre administrative lettelser for virksomhederne inden for flere af de omfattede politiske områder afhængig af implementeringen af programmet. Eksempelvis vil der kunne være administrative lettelser i relation fx dokumentation i forbindelse med kontrol af regelefterlevelsen på fødevarerområdet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Initiativerne i programmet vedr. fødevarerækeden forventes at have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet i forhold til menneskers, planter og dyrs sundhed i form af understøttelse af monitorering, forebyggelse og tiltag mod sygdomme og skadegørere, som kan skade fødevarerproduktionen og naturen. Initiativerne vedr. forbrugerbeskyttelse vil have positive konsekvenser for forbrugernes beskyttelse i Europa.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål samt EU-specialudvalget for fødevarer-, landbrugs- og fiskerispørgsmål. Der er modtaget høringssvar fra **Dansk Industri (DI), Forbrugerrådet Tænk, Landbrug og Fødevarer, Dansk Erhverv samt ANIMA.**

Generelle bemærkninger

DI er enig i vigtigheden af at få det indre marked for produkter og tjenesteydelser til at fungere bedre i praksis og støtter op om oprettelsen af et program for det indre marked som en komponent i den næste flerårige finansielle ramme. **DI** bakker ligeledes op om det foreslåede programs fokus dels på at forbedre særligt små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne, dels på at tilvejebringe europæiske statistikker af høj kvalitet

Generelt er **Forbrugerrådet Tænk** meget positiv med hensyn til programmet for det indre marked, som bl.a. omfatter forbrugerpolitikken 2021-27. **Forbrugerrådet Tænk** er enig i programmets formål om at forbedre det indre markeds funktion, og at der fastlægges en mere fleksibel finansieringsramme. **Forbrugerrådet Tænk** støtter, at man skal tilpasse sig den nye udvikling på det digitale område og erkendelsen af, at den udgør en udfordring for regulering og håndhævelse. **Forbrugerrådet Tænk** støtter i

den forbindelse også, at der sørges for større synlighed og sammenhæng i indsatsen over for forbrugerne. Ud over de generelle forbedringer ser **Forbrugerrådet Tænk** meget positivt på, at der f.eks. også satses på bedre konkurrence, fødevarer sikkerhed, bæredygtighed, fair konkurrence, nye områder som cybersikkerhed, kunstig intelligens og digital sikkerhed, samt håndhævelse af reglerne i EU, men også i forbindelse med import fra tredjelande, hvor der i øjeblikket er en helt uholdbar situation. Det er vigtigt at der bliver et intensivt samarbejde mellem myndighederne.

Landbrug og Fødevarer bemærker, at et velfungerende indre marked er fuldstændigt afgørende for at skabe vækst og velstand på tværs af EU. Derudover er der også vigtigt med regler, som understøtter en bæredygtig produktion og sikrer forbrugerrettigheder.

Dansk Erhverv hilser Kommissionens forslag velkommen og ser positivt på, at der sættes ind for at sikre en bedre og mere velfungerende håndhævelse og udvidelse af det indre marked. Dansk Erhverv bakker overordnet op om Kommissionens beskrivelse af ambitionerne for det indre marked og en forstående for dette som hjørnesteinen i det europæiske samarbejde. Generelt mener **Dansk Erhverv**, at Kommissionen i højere grad end i dag skal sikre, at det indre markeds regler håndhæves. Det er derfor positivt, at Kommissionen afsætter midler til at sikre, at dette mål kan opnås. **Dansk Erhverv** støtter at det bliver enklere at modtage støtte fra en eller flere fonde – sådan som det beskrives i den Europæiske REFIT-platforms anbefalinger om blandt andet regionalfondene.

Redskaber til et velfungerende indre marked

Hvad angår programmets specifikke målsætninger, finder **DI** det positivt, at Kommissionen fremhæver gennemførelsen og håndhævelsen af EU-lovgivning, som angår det indre marked for varer og tjenesteydelser, offentligt udbud og markedsovervågning m.fl., samt mere effektive standardiseringsprocesser (artikel 3, stk. 2, litra a) og c)).

I den forbindelse fremhæver **DI** betydningen af, at Kommissionen får tilført tilstrækkelige ressourcer til at sikre, at de centrale indre marked-redskaber fungerer på tilfredsstillende vis. Det gælder f.eks. enheden med ansvar for overvågning af TRIS-notifikationer, enheden med ansvar for gensidig anerkendelse, enheden med ansvar for det uformelle klagesystem SOLVIT, samt enheder med ansvar for ny metode og standardisering. Ligeledes bør der afsættes tilstrækkeligt med ressourcer til gennemførelse af traktatkrænkelsessager, skulle de blive nødvendige for at få medlemsstaterne til at efterleve deres indre marked-forpligtelser. Mange sager kan i sig selv synes små, men hvis de ikke føres, vil det nedbryde tilliden til det indre marked og danne baggrund for flere fremtidige handelshindringer.

DI fremhæver en intern undersøgelse foretaget for nylig blandt **DI's** medlemsvirksomheder. Her svarede knap halvdelen af de adspurgte virksomheder, at de i nogen eller høj grad oplever, at de enkelte medlemslande fortolker, anvender og håndhæver EU-regler forskelligt. Ud over nationale særregler fremhæver virksomhederne også standarder, manglende harmonisering og mangelfuld markedsovervågning som problematiske barrierer på det indre marked.

På den baggrund er det efter **DI's** opfattelse væsentligt, at både Kommissionen og medlemsstaterne sørger for at sikre korrekt og effektiv gennemførelse og håndhævelse af de fælles EU-regler, der understøtter det indre marked. Selv om det foreslåede programs fokus på at forbedre det indre markeds funktion er rigtig, er det en sådan indsats fra Kommissionen og især medlemsstaterne, der for alvor kan bidrage til at sikre et velfungerende indre marked, hvor virksomheder ikke oplever barrierer og utallige nationale særregler.

I tråd med **DI's** høringsvar til Kommissionens produktpakke, er det i **DI's** perspektiv centralt, at markedsovervågning i EU styrkes, da det er en nødvendig betingelse for fair konkurrence og høj forbrugersikkerhed. Derfor bakker **DI** op om, at Kommissionen i sit forslag lægger op til, at programmet for det indre marked skal yde finansiel støtte til kapacitetsopbygning af og et tættere samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder (artikel 8, stk. 2, litra c)). Øget samarbejde og koordination er forudsætninger for, at en effektiv og homogen markedsovervågning på tværs af EU kan realiseres. Det er i den forbindelse afgørende, at der tilføres tilstrækkelige ressourcer til gennemførelse af markedsovervågning. Derfor forholder **DI** sig positivt til, at Kommissionen lægger op til at afsætte ressourcer hertil som en del af den næste MFF.

DI mener også, at en effektiv klageadgang for virksomheder er essentiel for at komme nationale særregler og friktioner på det indre marked til livs. Et effektivt klagesystem, som er relevant og anvendeligt for virksomhederne, indebærer blandt andet en sagsbehandlingstid, der er så kort som mulig. I den forbindelse er det positivt, at Kommissionen i forslagetets præambel nr. 16 understreger, at programmet bør støtte en række eksisterende værktøjer til styring af det indre marked. Her nævnes den kommende fælles digitale portal, SOLVIT, informationssystemet for det indre marked og resultattavlen for det indre marked. **DI** mener dog, at TRIS-systemet også bør indgå i listen af nyttige indre markeds-værktøjer, som med fordel kan styrkes med en del af de midler, der i den næste flerårige finansielle ramme afsættes til programmet for det indre marked.

DI noterer sig, at der i forslagetets artikel 4 ikke indgår en vejledende øremærkning til opnåelsen af de to målsætninger, som eksplicit angår funktionen af det indre marked (dvs. artikel 3, stk. 2, litra a) og c)) til forskel fra de

øvrige målsætninger. Ud fra den vejledende fordeling er der således 668 580 000 EUR, svarende til ca. 16 pct. af den samlede konvolut, som ikke er tildelt nogen målsætning. Det kan diskuteres, hvor vidt en større andel af de samlede midler til programmet kan målrettes specifikt en mere effektiv markedsovervågning, kapacitetsopbygning hos de relevante myndigheder og styrkede indre markeds-værktøjer, herunder SOLVIT og TRIS.

Forbrugerrådet Tænk har noteret, at også tjenesteydelser skal omfattes af de nye forslag, herunder de finansielle tjenester, hvis funktion af hensyn til borgerne kræver ”solide rammer for regulering og tilsyn”.

Forbrugerrådet Tænk er enig i, at der stadig er hindringer for at et indre marked kan fungere godt, men finder det meget positivt, at der direkte lægges vægt på, at det i sidste ende er et spørgsmål om borgernes tillid til, at der kan leveres, samtidig med at offentlighedens interesser beskyttes. Det bliver ifølge **Forbrugerrådet Tænk** også interessant at se hvilke nye regler om produktsikkerhed og produktansvar der påtænkes.

Dansk Erhverv støtter et øget fokus på markedsovervågning og håndhævelse, som omtales i betragtning 12. E-handel, der udgår fra tredjelande skaber i stigende grad en skæv konkurrencesituation, og det er helt centralt, at håndhævelsen af EU's regler omfatter alle produkter og ydelser, der sælges inden for EU's grænser. Derudover støtter **Dansk Erhverv**, at der lægges vægt på et styrket samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder og medlemsstaternes kompetente myndigheder og Kommissionen og de decentraliserede EU-agenturer. Dansk Erhverv støtter, at der fokuseres på håndhævelse generelt, men særligt at konkurrenceområdet vurderes ift. de nye komplekse og krævende udfordringer, der følger af den digitale udvikling.

SMV'er

For **DI** er det vigtigt at opretholde et synligt og selvstændigt SMV-program, som signalerer EU's engagement for mere end 23 millioner SMV'er, herunder deres betydning for innovation, vækst og beskæftigelse. **DI** er derfor tilfredse med, at flere initiativer er direkte øremærket til SMV'er. I den forbindelse bør ”SME Window”, ligesom COSME, have et konkret initiativ rettet mod at forbedre SMV-erhvervsmiljøet, der finansieres med passende midler. Dette initiativ bør fokusere på et begrænset antal politikområder, herunder internationalisering af SMV'er, bedre regulering og adgang til finansiering.

Dansk Erhverv fremhæver, at der generelt er stor fokus på SMV'er og mikrovirksomheder. **Dansk Erhverv** finder det derfor relevant at se nærmere på de særlige udfordringer, som denne type virksomheder kan have, men finder det samtidig afgørende at understrege, at det indre marked skal fungere for alle virksomheder uanset størrelse. **Dansk Erhverv** fremhæver,

at undtagelser for SMV'er generelt ikke er hensigtsmæssige, med mindre der er helt særlige forhold, der taler herfor. **Dansk Erhverv** bemærker, at barrierer og byrder i de indre marked skal fjernes/minimeres for alle typer virksomheder og håndhævelse af indre markedsreglerne bør som udgangspunkt omfatte alle virksomheder.

Dansk Erhverv fremhæver, at da COSME-programmets sammensætning ændres, er det vanskeligt at vurdere, hvordan aktiviteterne og den tilgængelige finansiering er sammensat. **Dansk Erhverv** støtter ikke en beskæring af COSME-programmet.

Fødevarerkæden

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at fødevarer- og veterinærområdet prioriteres. Det er af afgørende betydning, at vi har de rette rammevilkår for en produktion, der understøtter at fødevarerhvervet kan producere sunde og sikre fødevarer under hensyntagen til dyrevelfærd, bæredygtighed og forbrugersikkerhed. **Landbrug & Fødevarer** så dog gerne et højere ambitionsniveau.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det indre marked er under pres fra flere sider, og flere medlemsstater har gennemført protektionistiske pilotprojekter om obligatorisk oprindelsesmærkning for flere fødevarerprodukter. Pilotprojekterne er alle godkendt af Kommissionen til trods for et meget usikkert juridisk grundlag. I foråret 2018 er der desuden vedtaget en gennemførselsforordning, der fastsætter regler om angivelse af primæringredienser i fødevarerprodukter med geografiske indikationer, ligesom der udestår en evaluering af krav om angivelse af primæringredienser for varemærker. Det er regler, som kan få betydelige konsekvenser for danske virksomheder, herunder øgede administrative byrder og negative økonomiske konsekvenser.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at flere medlemsstater arbejder for, at der skabes en mere "fair" indkomstfordeling i fødevarerforsyningskæden. Kommissionen har i den sammenhæng fremsat et direktivforslag mod urimelige handelspraksisser i fødevarerforsyningskæden (COM (2018) 178). **Landbrug & Fødevarer** er principielt skeptisk overfor obligatoriske reguleringstiltag på EU-plan af fødevarerkæden. Et eksisterende kodeks mod urimelige handelspraksisser havde været at foretrække, hvis der havde kunnet sikres tilpas opbakning fra leverandører og handlen. Kommissionens direktivforslag mod urimelige handelspraksisser vil give medlemslandene mulighed for at udarbejde mere omfattende regler for urimelige handelspraksisser. Erhvervet er storeksportør, så det er et krav fra **Landbrug & Fødevarer**, at evt. flere nationale tiltag rundt om i de enkelte medlemsstater skal være i overensstemmelse med det indre markeds funktionsmåde. Fødevarerhvervet skal kunne handle frit og uhindret på tværs af landegrænserne i EU.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at der er afsat 1,68 mia. EUR i programmet til fødevarerområdet. Det er også positivt, at der lægges op til at øge fleksibiliteten ift. finansiering af uforudsete kriser, som fx spredning af dyre- og plantesygdomme. Dette er et område, som **Landbrug & Fødevarer** mener bør prioriteres højt, og det er således vigtigt af opretholde muligheden for yderligere finansiering til formålet under artikel 3 stk. 2 vedr. fødevarerområdet. Spredningen af husdyrsygdomme er en alvorlig trussel mod dansk og europæisk husdyrproduktion. Spredningen af afrikansk svinepest har allerede haft store økonomiske konsekvenser ikke alene for de lande, som er ramt af sygdommen, men har presset priserne på svinekød i bund på hele det europæiske marked som følge af handelsrestriktioner fra tredjelande. **Landbrug & Fødevarer** finder det fuldstændig afgørende at arbejde på ethvert tænkeligt spor, der kan minimere risikoen for et udbrud af afrikansk svinepest i Danmark, dette forudsætter en og effektiv og koordineret indsats på europæisk niveau. Et udbrud af sygdommen på dansk jord, vil lukke hele den danske eksport af svinekød til lande udenfor EU, med store konsekvenser for landets samlede økonomi.

ANIMA opfordrer til, at begrebet dyrevelfærd anerkendes, defineres og inkluderes som selvstændigt mål i programmet for det indre marked. **ANIMA** mener, at udformning af et nyt program er en god anledning til at opgradere velfærd for landbrugets dyr til et specifikt mål for programmet for det indre marked.

Ifølge **ANIMA** agerer landbruget efter tankegangen, at dyrene skal laves om, så de passer ind i produktionssystemerne. Negative konsekvenser af landbrugets forsøg på netop dette er ifølge **ANIMA** mange og grumme. Produktionsformen har medført så store skader på dyr, mennesker, miljø og økonomi, at vi må kræve produktionssystemer, der passer til dyrene. **ANIMA** fremfører, at vi er nødt til at skelne mellem levende dyr og ting og lovgive om dyrs velfærd ved hjælp af viden, etik og medfølelse. Levende dyr kan ikke på samme måde som ting manipuleres efter markedets behov.

ANIMA påpeger vigtigheden af, at programmet anvendes som værktøj i bestræbelserne på at standse udviklingen af resistente bakterier i bl.a. svineproduktionen, at reducere transport af levende dyr og dermed sikre beskyttelse af Europas borgere imod utilsigtede konsekvenser af husdyrproduktionens metoder.

ANIMA henleder opmærksomheden på de negative eksternaliteter ved husdyrproduktion. For at få et reelt billede af husdyrbrugets nationale rolle, skal eksternaliteterne ved produktionen opgøres og medregnes.

ANIMA mener, at effektiv håndhævelse af krydsoverensstemmelsesreglerne kan medvirke til at sikre et højere niveau af velfærd for landbrugets dyr.

Forbrugerforhold

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at det eksisterende forbrugerprogram er blevet evalueret meget positivt, og der er derfor lagt op til en fortsættelse af de tiltag, som man anerkender giver bedst mening i forbindelse med det indre marked, som blev anset for at være det bedste eksempel på Unionens merværdi, da det blev betragtet som et offentligt gode, der leverer reel og konkret værdi. **Forbrugerrådet Tænk** noterer, at omkring 80 % af de interesserede parter mente, at EU-programmer og -fonde tilføjede større værdi, end der ville kunne opnås på nationalt plan.

Forbrugerrådet Tænk nævner, at programmet skal sikre fuld overholdelse af de rettigheder og principper, der er fastsat i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, og skal bidrage til gennemførelsen af disse rettigheder. **Forbrugerrådet Tænk** noterer, at målsætningerne især er at sikre borgernes sundhed i overensstemmelse med chartrets artikel 35 og forbrugerbeskyttelse i overensstemmelse med chartrets artikel 38.

Forbrugerrådet Tænk skal ikke undlade at kvittere for det interessante program ”New deal for Consumers ” som også omtales i forslaget til program for det Indre Marked.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at de europæiske organisationer BEUC og ANEC nævnes i forordningen, idet organisationernes indsats er en forudsætning for at bevare balancen i det indre marked.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at i ændringsdirektivet til Kommissionens forbrugerpakke ”New Deal for Consumers” (COM (2018) 185), er der forslag om at indskrænke virksomheders muligheder for at markedsføre produkter med forskellige kvaliteter under samme varemærke i forskellige medlemsstater. Det er en udvikling som **Landbrug & Fødevarer** ser med stor bekymring på. **Landbrug & Fødevarer** ser en klar stigende tendens til at gennemføre protektioniske og uproportionalt restriktive tiltag, under dække af fx forbrugerrettigheder, sundhed eller tilsvarende hensyn. Det er en udvikling, som har negative konsekvenser for varenes frie bevægelighed på et meget spinkelt grundlag, og som ikke yder forbrugerne ekstra beskyttelse.

Landbrug & Fødevarer finder det uhensigtsmæssigt, at navngivne private organisationer fremgår af basisteksten i forordningen (Artikel 10 litra e), som mulige modtagere af fondsmidler uden et ”call for proposal”. **Landbrug & Fødevarer** er ikke imod at der ydes støtte til private organisationer til at gennemføre aktiviteter, som understøtter forordningens formål. Det

underer dog, at specifikke organisationer ydes særlige privilegier. Selv om der opsættes kriterier om fx interessekonflikter, er der tale om organisationer som må betragtes som parter, og ikke uvildige eksperter eller myndigheder. Private organisationer bør ikke være omfattet af artikel 10, som ”Designated beneficiaries”.

Dansk Erhverv støtter ikke lovgivningsmæssige indgreb i forhold til ”produkter af to forskellige kvaliteter” (Dual Quality). Den eksisterende lovgivning imødekommer ifølge **Dansk Erhverv** hensigtsmæssigt de påståede udfordringer på dette område (betragtning 40 i forslaget).

Dansk Erhverv fremhæver, at det endvidere fremgår, at der lægges vægt på repræsentative søgsmål via kvalificerede enheder. Her bør der fra dansk side ligges vægt på, at kvalificerede enheder ikke gives adgang til opt-outsøgsmål i en grad, der overstiger det man kender fra det nuværende danske system.

Standarder

DI forholder sig positivt til, at forslaget tiltænker ressourcer til udarbejdelsen af europæiske standarder i det omfang, at disse standarder på effektiv vis nedbringer antallet af nationale, landespecifikke standarder (artikel 3, stk. 2, litra c)). Harmoniserede standarder nedbringer væsentligt virksomhedernes omkostninger og gør det muligt at markedsføre produkter og tjenester over hele det indre marked. **DI** finder imidlertid, at det er helt centralt, at udviklingen af standarder er markedsdrevet og sker med udgangspunkt i virksomhedernes behov. Den nuværende tendens til primært at se standarder som middel til opfyldelse af lovkrav eller politiske målsætninger truer med at underminere både det etablerede standardiseringssystem og ny metode. Midlerne under programmet bør derfor kunne imødegå denne udfordring som forudsætning for, at der gives mulighed for støtte til samfundets interesseparter får mulighed for at bidrage til standardiseringsarbejdet.

Det bør ifølge **DI** sikres, at også de nationale myndigheder får mulighed for at deltage i standardiseringsarbejdet som forudsætning for at sikre tilstrækkelig kvalitet i varetagelsen af deres markedsovervågningsforpligtelser.

For bedre at adressere de udfordringer, der pt. opleves i standardiseringssystemet kunne evalueringsindikatorerne ifølge **DI** med fordel suppleres med et mål for andelen af godkendte EN standarder, der er publiceret i EU-Tidende.

Forbrugerrådet Tænk er enig i, at europæiske standarder spiller en vigtig rolle for det indre marked og skal i den forbindelse minde om, at det er vigtigt at sikre forbrugerdeltagelsen i udviklingen af standarderne, herunder i ANEC.

Statistik

Dansk Erhverv lægger vægt på, at datagrundlaget for servicedelen af det indre marked forbedres, da denne del udgør en stor og stigende del af økonomien i EU. Det støttes foruden, at der i bilaget II's 5. afsnit, 5.punkt lægges op til ”bedre måling af handel med tjenesteydelser, udenlandske direkte investeringer, globale værdikæder og globaliseringens indvirkning på Unionens økonomier”.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at udgiftsniveauet i næste MFF samlet set holdes på 1 pct. af EU27's BNI, og at alle EU-budgettets udgifter skal afholdes inden for dette loft. Inden for disse rammer er det regeringens holdning, at der skal ske en indholdsmæssig omprioritering af EU's udgifter, så EU-budgettet i højere grad målrettes EU-merværdiskabende tiltag, herunder bl.a. vækst- og konkurrenceskabende initiativer og excellencebaseret forskning. Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedrørende indre markedsprogrammet ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU's BNI.

Regeringens holdning er, at det indre marked er en hjørnesten i EU-samarbejdet. Regeringen støtter derfor, at der som en del af det flerårige finansielle ramme for 2021-2027 oprettes et program, der skal sikre et effektivt og velfungerende indre marked. Hvis det indre marked skal fungere ordentligt er det ikke tilstrækkeligt med fælleseuropæiske regler – det skal også sikres at reglerne efterleves og håndhæves, hvilket indre markedsprogrammet understøtter.

Regeringen vil arbejde for, at indre markedsprogrammet fokuserer på områder og indsatser, hvor der kan skabes fælleseuropæisk merværdi i arbejdet med at fremme et mere velfungerende indre marked. Regeringen finder det desuden vigtigt, at medlemsstaterne bliver inddraget i uddelingen af midler under programmet, efter det er vedtaget. Det gælder eksempelvis SMV- og forbrugerområderne, hvor Kommissionen i sit udkast lægger op til ikke at videre føre de eksisterende komitéer med deltagelse af medlemsstaterne.

Regeringen er positiv over for intentionen i programmet med at foretage en strømlining og samle flere eksisterende programmer med konsekvenser for det indre marked – fx vedr. forbrugerforhold, SMV-politik, fødevareprogrammet, informationsindsatser og forskning – i ét samlet program. Der er

formentlig et potentiale her i form af samtænkning af indsatserne på forskellige områder, hvor der tidligere kan have været overlap. Dog er det vigtigt for regeringen, at det foregår på en måde, som ikke bliver for administrativt tung, og hvor der gives reel mulighed for at nytænke indsatsen. Det er vigtigt, at programmet ikke bare viderefører eksisterende indsats, men at synergier reelt indfries, og der gives rum til at prioritere indsats, der styrker det indre marked, herunder dennes funktion via et højt beskyttelsesniveau i forhold til menneskers, planter og dyrs sundhed.

Hvad angår indsatsen vedr. SMV'er vil regeringen arbejde for, at programmet fokuserer på tiltag, der sigter imod at understøtte start up-virksomheder med potentiale for øget vækst- og beskæftigelse. Regeringen vil desuden arbejde for, at SMV-indsatsen i programmet bliver så enkel og gennemsigtig som muligt til gavn for de virksomheder, indsatsen retter sig imod.

Hvad angår indsatsen om at fremme forbrugernes interesser ser regeringen positivt på, at indsatsen omkring forbrugerbeskyttelse fortsættes.

Regeringen ser positivt på, at Kommissionen vil sikre et velfungerende indre marked gennem standardiseringsprocesser ved at støtte europæisk standardisering. Regeringen støtter også anvendelsen af internationale standarder på regnskabsområdet og kan bakke op om tiltag, der vil øge den europæiske indflydelse på internationale regnskabsstandarder, da det vil være til glæde for danske virksomheder og investorer.

Hvad angår indsatsen vedr. fødevarekæden mener regeringen, at det er positivt, at plante-, veterinær- og fødevareområdet prioriteres i programmet og herigennem et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne og en styrkelse af det indre marked. Det er en prioritet for regeringen, at indsatserne vedrørende fødevarekæden har fokus på forebyggelse og bekæmpelse af fx plante- og dyresygdomme samt zoonoser. Det er regeringens holdning, at det er nødvendigt, at sådanne indsats forsat kan iværksættes og udvikles. Det er også positivt, at der er muligheder for at iværksætte og udvikle yderligere tiltag inden for bæredygtig produktion og forbrug. Regeringen vil arbejde for, at indre markedsprogrammet indeholder indsats, som fastholder EU's generelt høje niveau af dyre- og plantesundhed, da det er med til at sikre et velfungerende marked. Regeringen lægger endvidere vægt på, at der sikres sammenhæng og synergier med initiativerne under den fælles landbrugspolitik i forhold til bekæmpelse af plante- og dyresygdomme.

Hvad angår indsatsen vedr. statistik er regeringen af den opfattelse, at programmet er meget ambitiøst, hvorfor det er en prioritet for Danmark at påvirke programmet således, at det i højere grad afspejler en realistisk sammenhæng mellem de foreslåede initiativer og statistikinstitutionernes resourcesituation. Regeringen vil derfor arbejde for en mere målrettet gennemførelse af omprioriteringer og opgørelse af omkostninger for de enkelte

statistikinitiativer, samt at de generelle statistiske rammebetingelser for udarbejdelse af EU's flerårige statistikprogrammer vil komme til at indgå i programmet, således som EU's lov om europæiske statistikker foreskriver.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg